

Intervju i DN 2025-09-20

Staffan Heimerson bor sedan länge i Provence med sin fru Marianne Pihl. Det var vädret, värmen, vänligheten och vinet som lockade.
Foto: Marianne Pihl

Staffan Heimerson (till höger) tillsammans med vännen och kollegan Gary Engman. Året är 1971.
Foto: Pressens Bild/TT

Staffan Heimerson. ”På min gravsten ska det stå att metoo var ett onödigt drev som sänkte humöret i hela landet”

Reporterromantiken är död men Staffan Heimerson är i allra högsta grad vid liv – och som alltid redo för nya utmaningar.

– Jag räknar med ett smickrande anbud om att bli chefredaktör på DN när Peter Wolodarski slutar, säger han.

Nya boken ”Oj, oj Europa!” är en murvels resa genom en charmig kontinent full av småskurna nationalister som vill dricka sin egen sprit.

Staffan Heimerson är inne på sin tredje hörapparat och liksom alla andra hörapparater i världen krånglar den. Att han bor i Provence och intervjun därför sker över telefon gör inte saken bättre. Lyckligtvis är frågorna korta och svaren långa. För att inte säga mycket långa.

– Det finns inget värre än tillknäppta intervjuer med folk som är rädda för att framstå som pratkvarnar. Man ska prata på och säga för mycket, säger han.

Jag håller med, prata på du.

Inte sällan levereras svaren i form av anekdoter från ett långt yrkesliv – och det är anekdoter som kan få vilken journalist som helst att vilja byta jobb. Problemet är bara att hans yrke alltid har varit just journalist, eller rättare sagt reporter.

Men medan Heimerson tillsammans med Herman Lindqvist på vägen till Prag tömde Marienbad på vin sitter jag och funderar över om jag måste skaffa terminalglasögon och armbågsstöd.

– Det är länge sedan jag satte min fot på en svensk redaktion. Men min vän Richard Swartz säger att det är rätt deprimerande. Det finns inte ens askfat längre.

Reporterromantiken må på gott och ont vara död, men det finns fortfarande *stories* att jaga rätt på för en murvel, vilket Staffan Heimerson bevisar i den nya boken "Oj, oj Europa!", där han reser runt i vår världsdal och även minns resor genom världen av i går.

I boken sticker Heimerson – inte sällan med hustrun Marianne Pihl vid sin sida – håll på idén om den europeiska identiteten. Han larmar om nationalismens utbredning och om att Ryssland vill återupprätta sina forna landsgränser i samtliga väderstreck.

– Vi kommer aldrig att bli några riktiga européer. Vi är ett gäng snarstuckna nationalister som vill dricka vår egen sprit eftersom vi tycker att den är bäst. Tyvärr blir det bara värre.

Samtidigt är tonen som alltid hos Heimerson rapp, rolig, underfundig och dräpande.

– Även när man skriver om ett massmord måste det finnas en formulering som får läsaren att dra på munnen. Jag vet inte om man förstått den saken på Journalisthögskolan.

Europa har sina fel och brister, men trots nationalism och massturism är det en kontinent med charm. Ännu kan man få ett glas tvättäkta absint serverat enligt konstens alla regler. Och det i en by där Napoleon drog landsgränsen Frankrike-Schweiz rakt genom ett hus.

– Den *storn* var hela upptakten till boken. Jag hamnade där av en slump.

Städernas stad är och förblir för Staffan Heimerson världsmetropolen Paris. Europas rövhål stavar han Narva, där Sverige som bekant gav Ryssland på tafsens år 1700.

– Tråkigt, fult och ovänligt. Skit i att åka till Narva.

Mot Frankrike och Paris satte han kurs redan mot slutet av 1950-talet, inspirerad av rapportörer och litteratörer som Pär Rådström och Slas. Idolerna hette dock Bang, Jolo och Noel Barber – den brittiska tidningen Daily Mails då ledande utrikeskorrespondent.

Sedan dess har han flängt runt i världen och träffat i princip alla värda att träffa. (Ett urval kan läsas i den här textens faktaruta.) För det mesta har han färdats på fyra hjul.

– Jag har inte gjort mycket annat i mitt liv än kört bil. Det är det absolut bästa sättet att resa på. Från en bil kan man se och begripa allt som man behöver förstå. Bra mycket bättre än att sitta på ett plan mellan två vidriga flygplatser med Camilla Läckberg i öronen.

Men den som tror att världsreportern Staffan Heimerson är en språkbegåvning tror fel. Inte ens hans franska är särskilt bra, och då är han ändå bosatt i Frankrike sedan 25 år.

– Hela världen snackar engelska. Jag har gått kurser i både ryska och mandarin, men det är inte mycket som har fastnat. Allt jag kan säga på ryska är "böckerna ligger på bordet" och på mandarin "jag är en människa av svensk härkomst". Helt värdelösa fraser.

– På serbokroatiska kan jag säga "skjut mig inte i ryggen".

Som journalist har Staffan Heimerson alltid fått hålla sig till sanningen. Eller för att citera skrönans skånske mästare Fritiof Nilsson Piraten: Till vad han sett med egna ögon, hört med egna öron och läst i tidningen. Men undanstoppad i en byrålåda finns en oavslutad roman.

– Jag tittar på den ibland och tänker uppgivet att det inte direkt är Ernest Hemingway, men det kanske är dags att göra ett nytt försök, säger han.

Papa Hemingway menade dock att man var tvungen att lägga journalistiken på hyllan om prosan skulle bli något bra. Och det har Heimerson inga planer på. Det gjorde han tydligt i våras när Aftonbladet till slut tackade 89-åringen för lång och trogen tjänst. Han greppade pennan och gick till angrepp mot vad han menade var solklar ålderism.

Det öppna brevet till chefredaktör Lotta Folcker, därtill publicerat hos ärkekonkurrenten Expressen, anser Heimerson vara det bästa han någonsin har skrivit.

– Jag kommer aldrig att säga något taskigt om Aftonbladet. Tvärtom har jag alltid med mig tumstock när jag är ute på uppdrag så att jag kan mäta alla mäns yttre könsorgan och rapportera till den avdelning där som förefaller ha ett patologiskt intresse för den saken.

Nu hänger jag inte med.

– Journalistikens intrång i våra privatliv. Jag finner det irriterande och generande för mina kollegor som måste ägna sig åt samlevnadsjournalistik. Aftonbladet är värst.

Den här gången var brytningen med Aftonbladet definitiv. Dock hade det knakat i fogarna redan 2018, när Staffan Heimerson i en kolumn jämförde metoo med Stalins utrensningar.

Droppen var en intervju med Resumé där han menade att metoo förstörde samhället. Lägg till att han även kryddade med saker i stil med att Sverige inte kunde acceptera att det på personalfester är normalt med ”dyngraka grabbar” som vill ”sätta på växeltelefonisten”.

När det gäller metoo är Heimerson fortfarande orubblig.

– På min gravsten ska det stå att metoo var ett onödigt drev som sänkte humöret i hela landet. Nu kallas det ju förresten att vara sexmissbrukare.

En intervju med Staffan Heimerson betyder också att man får sig några lektioner i hur man lyckas som journalist. (”Först på plats, sist hem.” ”Sikta alltid på att vara bättre än den som sitter jämte dig”.)

På mig, som är över 34 år, är lärdomarna dock bortkastade.

– Då är man körd. Varför? Jo, för vid 34 börjar journalister fundera på barn och radhus och i samma ögonblick som man skaffar hus är det klippt. Man kanske får ett lyckligt liv, men man är fast. Ska man lyckas måste man ta risker, våga säga upp sig och börja om på nytt.

Heimerson är trots att han i höst fyller 90 år redo för nya utmaningar som journalist. Särskilt finns det ett jobb som han bespetsat sig på innan han går i pension.

– Jag räknar med ett smickrande erbjudande om att bli chefredaktör på DN när Peter Wolodarski slutar.

Skulle du då ge mig fast jobb och dubbla min lön?

– Det kan du hälsa Wolodarski att han kan göra redan i dag.

Skulle erbjudandet om att bossa över ”Sveriges bästa tidning” utebli kan han tänka sig att sluta sina dagar som korrespondent i norra Norrland, från Östersund och uppåt.

– Jag och Marianne bilade där i somras och det var vackrare än jag kom ihåg. Att köra runt där i en god och trygg tjänstebil och göra folkliga reportage, det vore något. Inte skriva om bristen på dagisplatser och sådana saker. Mer träffa en gubbe som hittat något i älven.

Viktor Andersson

viktor.andersson@dn.se

Fakta. Staffan Heimerson

Reporter, kolumnist och författare. Känd för sin långa karriär och sina reportage från hela världen.

Född i Karlstad 1935 och uppvuxen i Ängelholm. Fyller 90 år den 7 november.

Bor sedan 25 år tillbaka i Provence tillsammans med sin hustru Marianne Pihl. Dit flyttade han för vädret, värmen, vänligheten och vinet.

Har bland annat jobbat som utrikeskorrespondent för Aftonbladet och Sveriges Radio. Skriver nu i bland annat Expressen, Fokus och Rivieranytt – Frankrikes enda dagstidning på svenska.

Har gett ut ett stort antal böcker. De senaste är "För gammal för att dö ung" (2006), "Drömmen om Frankrike," (2008) "Överallt & ingenstans" (2011) "Punkt. Slut?" (2018) och "Jag tog taxi till kriget" (2022).

Aktuell med boken "Oj, oj Europa!". Funderar på en uppföljare med titeln "Och ändå har jag bara berättat om hälften" (citat av Marco Polo).

Har ett stort intresse för mat och dryck. Var han har ätit Europas godaste crème brûlée? I Barcelona ("Där kallas den crema catalana, men det är likväl en crème brûlée", säger Staffan Heimerson).

Under sin långa karriär har han bland annat träffat och intervjuat Lech Walesa, Lill-Babs, Ingvar Kamprad, Marine Le Pen, Volodymyr Zelenskyj, Dalai lama, Ingrid Bergman, Muhammed Ali, Anastasio Somosa, P G Wodehouse, Benazir Bhutto, Vladimir Putin, Göran Persson, Carl Bildt, Tage Erlander, Idi Amin, Björn Borg, Jackie Arklöv, Snoddas, Anita Ekberg, Bröderna Cartwright (alla tre plus farsan), The Beatles (alla fyra), Günther Gebel-Williams, Lennart Hyland, Stig Bergling, Desmond Tutu, Marlon Brando, Leif GW Persson, Målle Lindberg, Edvard Persson, Bo Widerberg, Göran Kropp, Ola Skinnarmo, Hjalmar Mehr, Erik Dietman, Jan Stenbeck, Yassir Arafat och John le Carré.